

Náttúruverndarsamtök Íslands

Iceland Nature Conservation Association

**Forsætisráðuneytið
Skrifstofa Löggjafarmála
Stjórnarráðshúsinu við Lækjartorg
101 Reykjavík**

Reykjavík 30. júní 2019

Athugasemdir við um breytingu á stjórnarskrá lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944, með síðari breytingum (umhverfisvernd)

Á samráðsgátt stjórnvalda segir, að

Á fundi formanna stjórnmalaflokkanna sem sæti eiga á Alþingi fyrr í dag var ákveðið að afgreiða tvö frumvörp um breytingar á stjórnarskrá lýðveldisins Íslands til samráðs við almenning á samráðsgátt stjórnvalda.

Ennfremur segir að frumvörp um breytingar á stjórnarskrá lýðveldisins Íslands feli

ekki í sér skuldbindingu af hálfu formanna flokkanna til að standa að framlagningu frumvarpanna í þessari mynd á Alþingi.

Jafnframt segir á stjórnarráðsvefnum að samráðsgátt stjórnvalda sé

einungis eitt af þeim verkfærum sem nýtt verða til samráðs við almenning í stjórnarskrárvinnunni en að auki mun fara fram skoðanakönnun og rökræðukönnun síðar á árinu 2019.

Erfitt er að gera athugasemdir við frumvörp sem formenn stjórnmalaflokkanna sem sæti eiga á Alþingi vilja standa að í þessari mynd á Alþingi. Þó er lagður fram sami texti og í frumvarpinu frá 2016. Einungis hefur verið bætt við greinargerðina.

Í umsögn Náttúruverndarsamtaka Íslands um það frumvarpið anno 2016 sagði að ákvæðið um umhverfis- og náttúruvæðing væri mun veikara en það sem samþykkt var í þjóðaratkvæðagreiðslu árið 2012.

Tillögur stjórnlagaráðs frá 2011 byggðu á niðurstöðum þjóðfundar þar sem fram kom hvaða gildi almenningur vill leggja til grundvallar endurskoðaðri stjórnarskrá. Tillögunar voru síðan samþykktar í þjóðaratkvæðagreiðslu. Hæpið er að „skoðanakönnun” og rökræðukönnun muni skapa þessu frumvarpi sama lögmæti eða viðurkenningu og tillögur stjórnlagaráðs njóta.

Í tillögu stjórnlagaráðs segir:

skal [náttúru]verndin grundvallast á varúðar- og langtímasjónarmiðum með sjálfbæra þróun að leiðarljósi.

Ennfremur segir í 35. gr. þess frumvarps:

Við töku ákvarðana um náttúru Íslands og umhverfi skulu stjórnvöld byggja á meginreglum umhverfisréttar.

Hér er algjörlega skýrt hvað við er átt. Meginreglur umhverfisréttar má rekja til Ríó-yfirlýsingarinnar frá 1992 sem síðar hafa ratað inn í lög einstakra ríkja, ríkjasambanda og alþjóðasamninga

Í greinargerð með frumvarpinu segir:

Varúðarsjónarmið fela ekki í sér algildan mælikvarða sem beitt verður um öll tilvik.

Ekki er því um meginreglu að ræða heldur eitthvað sem um má semja eða deila eftir atvikum. Til hvers að setja slíkt ákvæði í stjórnarskrá.

Í umsögn Landverndar, dags. 17. sl. segir

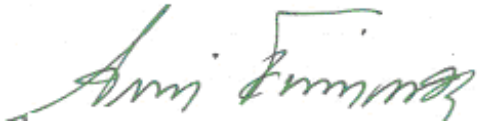
Stjórn Landverndar vill þó koma með athugasemdir um þær stjórnarskrárbreytingar sem lagðar eru til í máli S-129/2019, tillögur svokallaðrar formannanefndar. Þær tillögur víkja í grundvallaratriðum frá tillögum stjórnlagaráðs og eru eins og við er að búast mun takmarkaðri

þegar kemur að rétti almennings/þjóðarinnar og náttúrunnar. Í tillögum formannanefndarinnar er um að ræða takmarkaðri rétt almennings, takmarkaðri ábyrgð stjórnvalda gagnvart náttúrunni, réttur náttúrunnar sem hugtak er fjarlægt og gjaldtaka fyrir afnot af auðlindum sett í hendur Alþingis til ákvörðunar hverju sinni. Þá á samkvæmt þeim að festa í stjórnarskrá rétt landeigenda umfram hag almennings sem er mjög sérstök afturför.

Undir þetta taka Náttúruverndarsamtök Íslands.

Virðingarfyllst,

f.h. Náttúruverndarsamtaka Íslands,

A handwritten signature in green ink, appearing to read 'Árni Finnsson', with a stylized flourish at the end.

Árni Finnsson.